

NEGATIIVISEN VUOROVAIKUTUSKEHÄN YMMÄRTÄMINEN

Susan Johnson, Tunnekeskeisen Pariterapia (Emotionally Focused Therapy for Couples)

Parit usein jumiutuvat negatiiviselle kehälle riidellessään: ” *Me tunnistamme riitamme, se kulkee aina samaa kaavaa* ”, on tyypillinen kokemus.

Kehässä näyttäytyvät molempien käyttäytymistavat, tunteet, ja keholliset reaktiot.

On tärkeä avata kehää ja ymmärtää, mitä kumpikin osapuoli tekee ja tuntee kehän aikana, ja miten kumpikin omalta puoleltaan YLLÄPITÄÄ kehää.

Sinä reagoit puolisosasi reaktioihin ja hän reagoi sinun reaktioihisi ja näin olette loppumattomassa kehässä. Nyt ei ole merkityksellistä se, kumpi mielestänne aloittaa riidan, vaan tarkastella jo meneillään olevaa riitaa.

Kaikessa vaikeudessaan on tärkeä muistaa, että negatiivinen kehä syntyy hyvästä yrityksestä tunneyhteyteen puolison kanssa, mutta tavat yrittää yhteyteen ovat toimimattomia. Ja kummankin toimintatapa tahtomattaan vahvistaa kumppanin toimintatapaa ja tietysti myös pinnan alla olevia haavoittuvia tunteita.

Lue alla olevat lauseet ja rastita:

- 1. Mitkä ovat ne pinnan päällä olevat toimintatavat, joita sinä käytät.**
- 2. Mitkä ovat pinnan alla olevat haavoittuvat tunteet.**

1. Mitä teen -Pinnan päällä näkyvä käyttäytyminen

Tyypillisempiä vaativalle

Korotan ääntäni
Selitän kerta toisensa jälkeen
Kerron, miten sinun pitäisi korjata käyttäytymistäsi
Syytän
Huudan
Kritisoin
Kontrolloin
Nalkutan
Takerrun
Itken
Arvostelen
Kovetan itseni
Hiljenen
Luovutan
Muu _____

Tyypillisempiä vetäytyvälle

Yritän ratkaista asiaa
Perustelen
Puolustaudun
Määrittelen sinut ongelmaksi
Lähden pois tilanteesta
Suutun, räjähdän
Menen hiljaiseksi
Myönnyn kaikkeen
Kieltäydyn keskustelemasta
Laitan huumoriksi
Vaihdan puheenaihetta
Muutun kylmäksi
Vetäydyn kuoreeni, pidän sisälläni
Jähmetyn
Muu _____

2. Mitä tunnen – pinnan alla olevat haavoittuvat tunteet

Tunnen itseni yksinäiseksi	Tunnen oloni ahdistuneeksi
Tunnen itseni hylätyksi	Tunnen syyllisyyttä
Tunnen toivottomuutta	Tunnen keinottomuutta
Tunnen avuttomuutta	Tunnen voimattomuutta
Tunnen merkitsemättömyyttä	Tunnen epäonnistuneeni
Tunnen itseni riittämättömäksi	Tunnen arvottomuutta
Tunnen, että minut on jätetty ulkopuolelle	Tunnen, että se on aina minun syytäni
Tunnen itseni surulliseksi	Tunnen, että minut on työnnetty pois
Tunnen, että en ole rakastettu	Tunnen siitä, että en tule kuulluksi
Tunnen oloni tyhjäksi	Tunnen oloni haavoittuvaksi
Tunnen, että haluaisin luovuttaa	Tunnen, että minut on eristetty
Tunnen turvottomuutta	Tunnen vain pahaa oloa
Tunnen häpeää	Tunnen, että en uskalla täysin luottaa

Kehoni tuntee

Tunnen, että pulssini kohoaa	Tunnen painetta rinnassa
Tunnen, että kehoni on jännittynyt	Tunnen epämiellyttävyyttä vatsassa
Tunnen kuristusta kurkussa	Muu _____

Palauta mieleesi jokin tilanne, jossa riita on jo meneillään ja jatka seuraavia lauseita.

Riidassa minä usein reagoin (kuvaa omaa käyttäytymistäsi)...

Puolisoni usein reagoi minua kohtaan (kuvaa hänen käytöksensä niin kuin se sinulle näyttäytyy)...

Kun puolisoni toimii noin, minä usein tunnen (pinnan alla olevat haavoittuvat tunteet)...

Kun minä toimin omalla tavallani, luulen, että puolisoni kokee itsensä...

Mitä enemmän minä (oma käyttäytyminen) _____ sitä enemmän sinä (toisen käyttäytyminen) _____

Mitä enemmän minä vetäydyn, sitä enemmän sinä kritisoit. Ja mitä enemmän sinä kritisoit, sitä enemmän minä vetäydyn.

Mitä enemmän minä kritisoin, sitä enemmän sinä vetäydyt. Ja mitä enemmän sinä vetäydyt, sitä enemmän minä kritisoin.